

Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşlarının belirlediği liste belli oldu. Zirvede yine Tüpraş var. Otomotiv sanayileri de ilk 4'te yer aldı.

Satış artışı yavaşladı kar artışı hızlandı

En büyük 500 sanayi kuruluşlarını açıklayan ISO listesinde zirve değişmedi. TÜPRAŞ, Ford Otosan, OYAK-Renault ve Toyota Otomotiv Sanayi listenin ilk sırasında yer aldı. Fakat pandemi etkisiyle satış artışları hız keserken, kârların da arttığı görüldü. Araştırmaya göre, sıralamanın ilk 50'sini oluşturan kuruluşların toplam üretimden satışlar içinden aldığı pay bir miktar azalmakla birlikte toplamda yüzde 50'ye yakın seviyelerini korudu.

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşları açıklandı. Listede ilk 10 büyük hemen hemen aynı kaldı fakat pandemi etkisiyle satış artışları yavaşladı. Kar artışlarının yükseldiği görüldü. Büyüklerin kara çalıştığı görüldü. İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) açıkladığı devler listesinde üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı. Ancak bu büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında yavaşladı. Pandemi yılında ISO 500'ün ihracatçı ise yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. ISO 500'ün ihracat performansı Türkiye'nin genel ve sanayi ihracat performansından bir ölçüde olumsuz ayrışsa da yine de ISO 500, Türkiye ihracatı içindeki ağırlığını korudu. ISO Başkanı Erdal Bahçevan, enflasyonun yanı sıra ithalatta fiyatlarındaki yüksek artışın sanayici üzerinde giderek daha fazla baskı yarattığını; TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faizlerdeki dalgalanmalar nedeniyle finansman yüklerinin de önemli ölçüde arttığını söyledi. "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2020 yılı sonuçlarına göre; "2020 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon TL ile TUP-

Erdal Bahçevan

RAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) oldu. Sıralamada ikinci 45 milyar 223 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş. Üçüncü 31 milyar 242 milyon TL ile Oyak-Renault Otomotiv Fabrikaları A.Ş. Dördüncü de 30 milyar 812 milyon TL ile Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş. oldu.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2020 araştırmasının sonuçlarını açıklayan ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçevan, "ISO 500 Büyük'ün 2020 sonuçları, ekonomimizin sanayici gibi güçlü bir sacayağının oluştuğunu ortaya koyuyor. Ama bunun sürdürülebilir kılınması adına dünyanın sonuçlarını gincel gelişmeler ve veriler ışığında da değerlendirmeliyiz. Bu anlamda ISO-Markit işbirliği kapsamında açıklanan İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) verilerine baktığımızda, özellikle son birkaç aydır ülkemizin dünya sanayilerinden negatif ayrıştığını görmekteyiz. Açıklanan son Nisan 2021 PMI verilerine baktığımızda, 55,8 olarak ölçülen Küresel İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) son 11 yılın en yüksek seviyesine ulaşmış görünüyor. En büyük ihracat pazarımız olan Euro bölgesi PMI endeksi de 62,9'luk seviyesi ile 24 yıllık veri geçmişinin rekoruna imza atıyor" diye konuştu. EKONOMİ SERVİSİ

KURULUŞLAR	ÜRETİMDEN SATIŞLAR (NET) (TL)	
	2020	2019
1 TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	58.592.905.460	87.949.306.283
2 Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	45.223.467.516	37.070.563.066
3 Oyak-Renault Otomotiv Fabrikaları A.Ş.	31.241.977.176	24.635.365.339
4 Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	30.812.443.512	25.850.659.907
6 Star Rafinerisi A.Ş.	24.030.141.769	20.831.490.442
7 Arçelik A.Ş.	21.802.646.702	18.618.318.252
8 TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	20.718.883.453	17.214.311.459
9 Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş.	16.976.379.559	14.146.073.159
10 İstendurum Demir ve Çelik A.Ş.	16.909.929.603	16.391.885.570
11 Alsolan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	13.236.811.864	12.591.587.725
12 İçdaş Çelik Enerji Tersane ve U.S.A.Ş.	12.650.031.791	9.803.127.248
13 Çolakoğlu Metalurji A.Ş.	12.175.373.073	10.338.694.378
14 Hyundai Assan Otomotiv San. Tic. A.Ş.	11.898.882.338	10.903.560.018
15 Mercedes-Benz Türk A.Ş.	11.256.666.375	9.943.691.164
16 Tosçelik Profil ve Sac Endüstrisi A.Ş.	10.225.909.161	6.821.596.719
17 BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	10.088.239.812	8.359.211.422
18 Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.	10.027.870.061	-
19 Gram Altın Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	9.812.913.573	-
20 Vestel Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş.	9.764.034.809	6.973.646.070

FAALİYET KARLARI YÜZDE 55 YÜKSELDİ

ISO 500'ün ihracatçı da pandemi etkisiyle yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. Araştırmanın temel göstergelerinden ISO 500 Büyük'ün esas faaliyetlerinden elde ettiği kâr gösteren faaliyet kârı bir önceki yıla göre yüzde 55 oranında artarak 142,8 milyar TL oldu. Faaliyet karlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8'e çıktı. Benzer şekilde ölçüme başlandığı 2013'ten bu yana 2019 yılı hariç sürekli artış gösteren FAVÖK büyüklüğü, 2020 yılında yüzde 43,1 artışla 184,4 milyar TL'ye çıkarken, FAVÖK karlılığı oranı da 2,6 puan artışla yüzde 13,9'a yükseldi. Yine vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı da yüzde 50,1 artarak 92,5 milyar TL oldu. Sanayi kuruluşlarının kârları 2020 yılında artış eğilimi gösterdi.

SON 4 YILIN EN DÜŞÜK REEL ARTIŞI

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun üretimden satışları 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL'den 1 trilyon 179 milyar TL'ye yükselerek yüzde 15,3 oranında arttı. Büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlar ile karşılaştırıldığında yavaşladı. Bahçevan "Tüketici enflasyonu ile arındırıldığında 2020 yılında üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış gösterdi. Bu oran son dört yılın en düşük reel artış oldu. Yılım ikinci yarımda talep toparlanmaya başlasa da finansal dalgalanma ve faizler, ikinci dalga iç satışları sınırladı" dedi.

'BORÇ-ÖZKAYNAK DAĞILIMI HALA KRONİK'

Borçlanma ile öz kaynakların dağılımını yansıtan kaynak yapısında, ISO 500'ün 2020 yılında toplam borçlanma yüzde 23 gibi yüksek bir oranda arttı. Firmalar, faaliyet karlılığındaki artışın desteğiyle öz kaynaklarını da yüzde 23,2 gibi benzer bir oranda büyütülebildi. Bahçevan "Mevcut borç-öz kaynak dağılımı sanayicilerimiz için mutlaka çözümlenmesi gereken kronik bir sorun. 2020 yılında toplam borçlanma payı yüzde 68,4 ve öz kaynakları payı yüzde 31,6'ye aynı kaldı" dedi.

'DÜŞÜK FAİZ İSTEMEDİ YÜKSEK KURDAN ŞİKAYET ETTİ'

Finansman giderleri, ISO 500'ün karlılığında belirleyici olmayı sürdürdü. ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçevan "2020 yılında COVID-19 salgını ile oluşan finansal koşullar içinde Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü önemli ölçüde arttı. 2020 yılında ISO 500'ün finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar TL'ye yükseldi. Bununla birlikte, faaliyet kârı yüzde 55'tik artışla 142,8 milyar TL'ye çıktı ve bu sayede finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı yüzde 69,3'ten yüzde 62,2'ye geriledi. Yaşanan bu göreceli iyileşmeye rağmen, sanayi kuruluşları ana faaliyetlerinden elde ettikleri kârı halen oldukça önemli bir bölümünü finansman giderlerine ayırmaya devam etti" diye konuştu.

